

N:o 40.

Ank. till Riksd. kansli den 3 april 1894, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 227 § sjölagen.

Kongl. Maj:t har den 2 sistlidne februari till Riksdagen aflåtit en så lydande proposition, n:o 40:

Under åberopande af bifogade i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till

» L a g

om ändrad lydelse af 227 § sjölagen.

Härigenom förordnas, att 227 § sjölagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Har befälhafvare, redare eller lastegare, medan nöden ännu varade, med bergarne öfverenskommit om viss bergarelön, ege ändock den, som skall utgifva bergarelönen, att, der det betingade beloppet betydligt öfverstiger hvad skäligt är, vid domstol deri erhålla jemkning; instämme dock, der bergarelönen jemväl guldits, medan nöden ännu varade, klander inom sex månader, efter det betalning erlades, eller hafve förlorat sin talan. Innefattade öfverenskommelsen, att bergarelönens belopp skulle bestämmas af skiljemän eller på annat dylikt sätt, vare det aftal ej bindande för den, som skall utgifva bergarelönen, der han inom fjorton dagar, efter det öfverenskommelsen slöts, hos bergarne uppsäger aftalet.

Bih. till Riksd. Prot. 1894. 7 Saml. 22 Häft. (N:is 40, 41.)

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1894, men eger ej tillämpning i fråga om öfverenskommelse, som före nämnda dag träffats derom, att bergarelönens belopp skall bestämmas af skiljemän eller på annat dylikt sätt.»

Denna proposition har af båda kamrarna blifvit till utskottet hänvisad.

Såsom af det propositionen bilagda utdrag af statsrådsprotokollet inhemtas, är densamma föranledd af Riksdagens skrifvelse den 29 april nästlidna år, deri Riksdagen på anförda skäl anhöll, att Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, i hvad mån bestämmelserna i 227 § sjölagen borde undergå förändring i syfte att ett vid olyckstillfället ingånget aftal derom, att bergarelönens belopp skulle bestämmas af skiljemän, tillerkändes bindande kraft, under förutsättning, att i lagen intoges bestämmelser, som beredde verksamt skydd mot missbruk af sådana aftal, samt derefter för Riksdagen framlägga förslag i ämnet.

Vid ärendets föredragning i statsrådet framhöll föredragande departementschefen önskvärldheten af att vid en ifrågasatt förändring af sjölagen densammans stadganden bringades till öfverensstämmelse med motsvarande i Norge och Danmark gällande föreskrifter, hvilket kunde ske genom att i lagen upptaga den bestämmelse, som innehölles i sista punkten af det förslag till 227 § sjölagen, som genom Kongl. Maj:ts proposition förelades 1891 års Riksdag. Ett med detta förslag till innehållet fullkomligt öfverensstämmande stadgande förekomme nemligen såväl i den danska sjölagen af den 1 april 1892 som i den norska af den 20 juli 1893.

Väl hade erinrats, att den i förslaget förekommande bestämmelsen, att aftalet kunde hos bergarne »uppsägas», borde utbytas mot någon föreskrift om anmälan eller protest hos någon offentlig myndighet.

Häremot torde dock enligt föredragande departementschefens åsigt kunna invändas, dels att det naturligaste syntes vara, att, då af två kontrahenter den ene vore berättigad bryta ett träffadt aftal, sådant borde ske genom uppsägning hos den andre och icke genom anmälan inför offentlig myndighet, dels ock att det sannolikt skulle för bergarne blifva förenadt med åtskilliga olägenheter att hos offentlig myndighet efterforska, om dylik uppsägning skett, hvarförutom ej borde lemnas obeaktad den olikhet i bestämmelser, som härigenom skulle komma att finnas i vår lag mot i Danmarks och Norges, en olikhet, som otvifvelaktigt i många fall skulle komma att medföra olägenheter och fara för rättsförluster. Att i stället för »uppsägningen» införa anmälan eller protest, syntes därför icke vara välbetänkt.

Vidare hade anmärkts, att den i förslaget stadgade tiden för uppsägningen, 14 dagar efter det öfverenskommelsen slöts, vore allt för kort och borde förlängas. Om det än ej kunde förnekas, att fall skulle kunna tänkas, då det för den, som skulle betala bergarelönen, kunde vara förenadt med svårighet att inom 14 dagar hos bergarne, helst der de vore flere, uppsäga aftalet, syntes dock, att numera, då bergning så godt som uteslutande verkställes af för detta ändamål tillkomna bolag, hvilka hade kontor och styrelse å viss ort, sådana fall komme att blifva mycket sällsynta. Vid sådant förhållande och då både Danmarks och Norges sjölagar innehölle enahanda tidsbestämmelse, som i Kongl. Majts år 1891 framlagda förslag, syntes det föredraganden lämpligast, om denna tidsbestämmelse äfven i vår lag inflöte.

Slutligen hade jemväl erinrats, att i lagen borde intagas bestämmelser, som beredde verksamt skydd mot missbruk af skiljeaftal i fråga om bergarelön. Det torde emellertid vara förenadt med synnerliga svårigheter att i lagen införa detaljerade stadganden, egnade att i hvarje fall förekomma dylika befarade missbruk; och i allt fall syntes föredraganden ett ganska verksamt korrektiv mot missbruk af skiljeaftal ligga redan i den rätt att uppsäga aftalet, som skulle tillkomma den nödstälde.

Öfver ifrågavarande lagförslag inhemtades högsta domstolens utlåtande; och hafva dess flesta ledamöter lemnat förslaget utan anmärkning.

I likhet med hvad af vederbörande departementschef anförts, finner utskottet det vara synnerligen önskvärdt att i förevarande ämne vinna enhet i lagstiftningen mellan vårt land, å ena, samt Norge och Danmark å andra sidan; och då derjemte det nu föreliggande lagförslaget synes utskottet på ett tillfredsställande sätt afhjelpa de olägenheter för bergningsrörelsen, som gifvit anledning till Riksdagens framställning i ämnet, får utskottet följaktligen hemställa,

att propositionen må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 april 1894.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

Herr *Bruzelius* har begärt få här antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.